

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Casus tertius. Cum voto Religionis conjugium contrahentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

CASUS TERTIUS.

Cum voto Religionis conjugium contrahentis.

Auxentius in periculo naufragij constitutus voto se obligat, si evasurus sit incolumis, mundo se valedicturum, & ingressurum in Religionem, nullam tamen determinatè sibi præfigit; petijtque re ipsa subinde suscipi in aliquem ordinem, sed quia admissus non fuit, uxorem duxit.

Q. Quænam ipsi ex hoc suo voto orta sit obligatio?

SYNOPSIS.

1. Quam obligationem habeat, qui vovit ingressum Religionis indeterminatè, vel etiam, qui certam aliquam Religionem, si in ea non statim recipiatur?
2. Non obligatur petere Religiones strictissimas.
3. Vel proficisci ad provincias remotiores ad impetrandam susceptionem.
4. In casu præsentis non potuit Auxentius contrahere Matrimonium; si tamen hoc fecit, uxore mortua, etiamnum obligabatur ad Religionis ingressum.

5. An,

5. *An, qui cum tali voto contraxit Matrimonium, reddere possit, & petere debitum conjugale? Refertur aliquorum opinio, dicentium, posse ipsum reddere, sed non petere, quorum argumenta expenduntur.*
6. *Deciditur, quid hac in re sentiendum sit.*
7. *Quis possit dispensare in impedimentis impredientibus?*
8. *Quandonam impedimentum, quod est ex voto castitatis, Pontifici reservetur, & quando in eo dispensare possint Episcopi, vel confessorij Regularium?*
9. *Etiam circa votum castitatis perfectæ, ac integræ potest in casu necessitatis dispensare Episcopus; non tamen Regulares.*
10. *Potest Episcopus dispensare ad petendum debitum cum eo, qui voto castitatis obstrictus, contraxit Matrimonium: & num id ipsum possint etiam Regulares vi suorum privilegiorum?*
11. *Quam potestatem cum ille, tum isti habeant ad dispensandum in voto Religionis?*

Duplicem quaestionem continet præsens casus, videlicet quid agere teneatur, qui votum edidit Religionis, quando se non determinavit ad hanc potius ineundam, quam ad aliam: deinde quæ ipsi incumbat obligatio, si insuper habito suo voto, vel non adhibita eâ, quam adhibere debuerat, di-

ligentiâ in procuranda admissione, mutato ocyûs animo, transivit ad Matrimonium?

Ad primum quod attinet, certum est, Auxentium malè egisse, nec suo voto satisfecisse, dum repulsus ab uno ordine, ad quem admitti petijt, statim transivit ad nuptias, nam vovit Religionem indeterminate, non hanc præ illa eligendo: ergo obligabatur serid, & instanter procurare, ut in aliquem

quem ordinem admitteretur, nec potuit repulsus ab uno, deinceps desistere à petitione admissionis in alium Ordinem, hoc ipso enim, quod voverit indeterminatè, emittit votum de omnibus Religionibus sub disjunctione: ergo tenetur tentare plures Religiones; vel Monasteria, si fortè alicubi admissus votum exequi possit.

Dixi, teneri plures Religiones tentare, quot autem absolute adire debeat, difficile est definire. Azor quidem tom. 1. L. 11. c. 22. q. 2. putat, talem, qui generaliter vovit Religionem, satisfacere, si quinque, vel sex Ordines in sua provincia constitutos inquirat; si autem vovit certam aliquam determinatam Religionem, v. g. S. Benedicti, S. Bernardi &c. iterum debere explorare quinque, vel sex Monasteria istius Instituti; quod si in nullo eorum recipiatur, posse probabiliter credere, à ceteris quoque se exclusum iri, quæ doctrina sufficere potest: sed tamen censo potius cum Palao, relinquendum esse hoc prudentis arbitrio, & maxime desumendum ex occasione repulsæ, an talis fuerit, quæ judicari possit generalis, & communis alijs Ordinibus, aded, ut ipsi videatur adimplere spes admissionis uspiam obtinendæ, quo casu nec obligatur quinque vel sex explorare, sed citius ab ulteriore indagatione excusabitur.

2. Illud verò benè advertunt AA. ejusmodi hominem vi huius voti non obligari, ut ingrediatur Religiones strictissimas, quales esse censentur Camaldulensis, Carthusia, Cappuccinorum, & fortè etiam Minimorum S. Francisci de Paula, aut Carmelitarum discalceatorum ob votum Quadragesimalis abstinentiæ, etiamsi sciat, in illis se esse recipiendum, quia plerumque non censetur vovere nisi aliquam ex ijs Religionibus, quæ communi hominum naturæ accommodatæ sunt, non verò quæ indigent speciali Spiritus sancti instinctu, & auxilijs; unde, nisi vovens intentionem suam etiam ad istas Religiones extenderit, ad tales Ordines obligandus non est, præsertim si ex circumstantijs, v. g. quia est homo delicatus, & ab asperitatibus abhorrens, colligi possit, & præsumi, ipsius animum se eò non extendisse, sed potius fuisse excepturum similes Religiones, si de ijs in mentem venisset cogitatio tunc, quando votum emisit, quia in generali concessione, promissione, & obligatione non continentur ea, quæ quis verisimiliter in specie promissurus non fuisset juxta Reg. Jur. 81. in 6. & L. Obligatione ff. De Pignoribus. ita expressè Palao p. 3. tr. 16. diff. 1. pu. 3. n. 6. Laym. L. 4. tr. 5. c. 6. n. 1. Sanch. L. 4. in Decal. c. 16. n. 49.

3. Pari

3. Pari modo, nisi aliter aliunde constet de voventis intentione, non tenetur, qui in sua Provincia non suscipitur, adire remotiores regiones, vel omnino aliam nationem, v. g. Hispanus, aut Germanus proficisci in Italiam, ut ibi in Religionem admittatur, quia talis non est censendus se voluisse ad hoc obligare, & in contraria Sententia deberet aliquando totum Christianum orbem peragrarere, semperque ex una Provincia in aliam, ex uno regno in aliud pergere, si in priore non recipere-tur; quis autem ad hoc obligabit? ita rursus contra Navarrum docent Palao, Azor, Laym, Sanch. l. c. qui n. 46. ait, talem etiam tunc fore liberum ab obligatione voti, si forte mutato domicilio in aliam regionem perveniret, ubi facile posset ingressum obtinere, nam ab initio intentio voventis ad istum locum se non extendit, casus autem fortuitus novam deinde obligationem non adducit, *non enim firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit*, ut habet Reg. Juris 18. in 6. Ex eadem ratione juxta citatos Authores non tenetur regulariter Religionem ingredi, si aliter non suscipiatur, quam pro Fratre laico, quando vel ipse affirmat, vel ex circumstantiis colligi potest, intentionem voventis ad hunc statum se non extendisse, sed excepturum fuisse,

si ei venisset in mentem, uti præsumi potest de eo, qui v. g. nobili genere natus est, vel præstanti ingenio, magnaque doctrinâ præditus.

4. Respondeo modò ad casum nostrum 2dò. stante hoc suo voto Auxentium non potuisse contrahere Matrimonium, nam vota simplicia non nubendi, recipiendi sacros Ordines, ingrediendi Religionem, servandi castitatem, cum è diametro adverlentur statui Matrimonij, ex communi omnium Sententia illud impediunt, ut sine obtenta dispensatione licetè contrahi non possit, quamvis initum non dirimant, uti habetur in *c. Veniens*, & *c. Rursus. Qui Clerici, vel voventes*, & *c. Unico. De Voto in 6.* quòd sitamen contraxit Matrimonium, uti contigit in nostro casu, & uxor moriatur, tenetur etiamnum Religionem ingredi post obitum suæ conjugis, quia cum jam impedimentum cessaverit, potest nunc votum suum implere: ergo ad hoc obligatur, quia per Matrimonium illicitè ab ipso contractum suspensa quidem fuit obligatio voti Religionis tempore durantis Matrimonij, non tamen omnino extincta, unde redit, & reviviscit obligatio, ut procuret ingressum in Religionem. Ita Sanch. Bonac. Palao, Grassis *L. 2. c. 24. n. 13.* Perez de Matrim. Disp. 51. Sect. 5. n. 4.

5. Nunc verò ut ad præcipuum pun-

punctum difficultatis accedamus, specialiter quaeritur in isto casu, ad quidnam in hoc suo actuali Matrimonio Auxentius obligetur, an videlicet teneatur à debito conjugali penitus abstinere, an verò saltem reddere possit, an denique etiam petere?

Ad hanc quaestionem videri potest, respondendum esse id ipsum, quod docet communis Sententia de eo, qui post emissum votum simplex castitatis contraxit Matrimonium, scilicet reddere ipsum posse conjugii petenti debitum, petere autem non posse. Ita aliqui apud Sanch. L. 9. disp. 33. n. 13. Ratio est, quia nemini debet sua culpa suffragari, nec suus dolus patrocinari, c. *Extendere*. De Rescriptis: atqui patrocinaretur, si liberè posset non solum reddere, sed etiam petere: ergo &c.

Verum hoc axioma non probat universaliter, nam potest etiam culpa aliquando suffragari per accidens, ratione impotentiae subsequenter, ut patet, si debitor arii alieni prodigat proprias facultates, in tali casu suspenditur obligatio solvendi ob impotentiam, quamvis ex culpa proveniret: ergo à pari suspenditur obligatio voti Religionis, Matrimonio semel inique consummato, quia impleri votum tunc amplius nequit.

Alterum argumentum esse potest. Cum de essentia Religionis sit castitas, eo ipso, quod aliquis se voto ad Religionem obstringit, simul se

obligat ad castitatem, sicuti vovens jejunium tenetur ad unicam comestitionem, quæ de jejunij natura est; quod enim essentialiter sub objecto voti clauditur, est materia voti, ad quam proinde se obligat, & qui tenetur ad aliquid, tenetur consequenter etiam ad id, quod inde sequitur: quia igitur ad votum Religionis sequitur votum castitatis, consequenter qui vovit Religionem, tenetur ad votum castitatis, atque ideo sicut obstrictus voto castitatis non potest in Matrimonio petere debitum, ita nec ille, qui edidit votum Religionem ingrediendi.

Sed neque hoc sufficit, negatur enim antecedens, quod ille, qui vovit Religionem, se etiam obligaverit ad castitatem. Confirmationem argumenti distinguo: cadit sub votum, quod clauditur sub objecto voti immediate, c. quod clauditur solum mediate, n. Nego etiam paritatem: Unica comestio includitur immediate in voto jejunij, non verò ita includitur castitas immediate in voto Religionis, sed mediate tantum, supposito nempe statu assumendo, quia talis non obligatur ad castitatem ante statum Religionis assumptum, consequenter tenetur solum ad id, quod sequitur immediate, non autem tenetur de facto ad id, quod sequitur solum mediante altero, quod necdum existit.

X x

Tertium

Tertium argumentum formari potest à paritate. Vovens magnam eleemosynam, si non possit totam erogare, tenetur saltem ad partem; item vovens jejunare toto Adventus tempore, tenetur saltem ad eam partem quæ ipsi possibilis est; ergo qui non potest sine injuria conjugis abstinere à redditione, & petitione debiti, tenetur saltem non petere debitum, & observare hoc votum, quantum potest.

Sed respondeo, teneri tunc ad partem, qui totum dare non potest, quando vovens totum, vovet formaliter partem, ut contingit in jejunio, & eleemosyna; at vovens certum aliquem statum, non promittit formaliter leges ipsius, sed secundariò duntaxat, & sub conditione, si priùs in eo statu constituatur, consequenter vovens Religionem, non vovet formaliter, & immediatè castitatem, sed tantum secundariò, quando in Religione fuerit constitutus.

6. Unde dicendum 1. Auxentium voto Religionis adstrictum peccasse mortaliter in primis, dum Matrimonium inijt animo illud consummandi, quia assumpsit statum impediètem Religionis ingressum. Imò contrahens etiam cum animo non consummandi, sed statim abeundi ad Religionem, probabiliter adhuc peccat mortaliter juxta Sanch. Palao &c. tum ob periculum consummationis, tum ob deceptionem alterius

contrahentis, ut supra vidimus *in casu*. 1. huius §. n. 5. nisi tamen istud faciat ad legitimandam prolem, honorandamque concubinam, cum ejus consensu, & absque periculo consummandi, sed cum intentione statim transeundi ad Religionem, sic enim Matrimonium contrahens non peccaret.

Dicendum 2. Auxentium obligatum fuisse ex vi sui voti contractum à se Matrimonium non consummare, non solum petendo, sed neque reddendo debitum, adeoque dum prima vice sive petendo, sive reddendo consummavit, peccasse mortaliter. Ratio est, quia obligabatur se non reddere inhabilem ad executionem sui voti, potuit enim Religionem ingrediens adhuc implere votum, quo obstrictus erat, consummans verò Matrimonium constituit se in eo statu, ut implere nequeat: ergo consummans peccavit mortaliter, sive petendo, sive reddendo consummaverit; non quidem peccavit contra castitatem, ut statim dicetur, cum non emiserit votum castitatis, sed contra votum Religionis, quia liberè apposuit impedimentum impletioni voti, cum post Matrimonij consummationem non possit ad Religionem transire.

Dicendum 3. Semel consummato Matrimonio potest deinceps Auxentius voto Religionis adstrictus licitè non solum reddere, sed etiam petere debitum conjugale. Ita quoad omnia

omnia expressè docent Sanch. L. 9. de Matrim. disp. 33. n. 14. & seq. Mart. Perez disp. 51. de Matr. Sect. 5. n. 2. & seq. Palao disp. 3. de Sponsal. pu. 4. §. 2. n. 3. & disp. 1. de Statu Religioso pu. 5. n. 3. Lessl. & Graffis ll. cc. Coninck disp. 34. de Sacramentis dub. 7. n. 55. Rebellus de oblig. Iust. L. 3. q. 17. Sect. 2. n. 4. Azor tom. 1. L. II. c. 21. q. 8. Emanuel Sà V. Debitum conjugale; n. 4. Lud Lopez p. 1. Instruitorij c. 50. §. Qui post votum simplex, & plures alij ab his allegati. Ratio est, quia Auxentius non fecit votum castitatis, consequenter etiam si petat, non peccat contra votum castitatis, qui enim vovet aliquem statum, non se obligat ad illius leges, donec illum re ipsa assumat, cum in suo voto minimè obligationem aliquam exprimat ad illius leges; ita qui vovet, se Sacros Ordines assumpturum, non tenetur, donec re ipsa assumat, recitare Officium Canonicum, neque ad castitatem ex vi illius voti emitendi, proinde si fornicetur, non committit sacrilegium, sed simplicem fornicationem: ergo etiam qui vovit Religionem, non tenetur ex vi sui voti ad castitatem, sicuti non tenetur ad paupertatem, & obedientiam, consequenter quia jam consummato Matrimonio nequit votum Religionis implere, ad illam transeundo, nihil est, quod debiti redditionem, ac petitionem impediatur, atque ita latum discrimen est inter eum, qui vovit

ingressum Religionis, & eum, qui obstrictus est voto simplici castitatis, nam hic petendo semper agit contra suum votum; ille solummodo egit in prima consummatione contra votum Religionis, non contra votum castitatis, quia hanc nunquam vovit, sed, si ita loqui placet cum Lessio, solum vovit ad summum, se voturum castitatem, si admitteretur in Religionem: ergo de facto contra castitatem non agit: sed neque agit contra votum Religionis, petendo debitum, quia ingressus Religionis ipsi de facto est impossibilis, impossibile autem nulla est obligatio, consequenter non agit contra ullam obligationem, ac proinde licet, & sine omni anxietate conscientiae reddere potest, & petere debitum conjugale.

7. His modò pertractatis, superest, ut examinemus, penes quem in impedimentis Matrimonium impediens dispensandi potestas sit? Circa hanc quæstionem conveniatur DD. posse Episcopum dispensare in omnibus impedimentis impediens, duobis duntaxat exceptis, videlicet Sponsalibus, & voto, quæ jure Divino, & naturali obligant. Ratio est, quia licet inferior dispensare nequeat in lege superioris per se loquendo, nihilominus receptum nunc est consuetudine, ut dispensatio reliquorum impedimentorum non à Pontifice petatur,

X x 2

tatur, vel necessario ab eo obtineri debeat: imò cum ex omnibus impedimentis impedientibus juxta superius dicta hodie non nisi quatuor in usu sint, Ecclesiæ prohibitio, sacratum tempus, sponsalia, & votum, de aliorum dispensatione impetranda jam nemo est sollicitus. *Lecl. in opusc. posthum. tract. de Sacram. Matrim. c. 14. dub. 3. Sanch. L. 7. disp. 17. n. 15. Bonac. q. 3. de Matr. pu. 15. n. 3. Engl. in Manuali Paroch. p. 3. c. 5. §. 4. n. 22. Zerola. p. 1. praxis Episcop. V. Dispensatio n. 8.* Quin imò de sponsalibus quoque etiam communis sit Sententia, Episcopum etiam ex rationabili causa in ijs non posse dispensare, tum quia nusquam ostendi potest, concessam esse hanc potestatem Episcopis, tum quia per sponsalia acquiritur jus tertio ad corpus alterius, in jure autem tertio acquisito non dispensat Episcopus, ut patet in testamentis, donationibus &c. talisque dispensatio adversatur juri naturali, etsi, inquam, communis sit ista Sententia, non tamen omnino improbabilem esse oppositam putat Dicastillo *tr. 10. de Matr. disp. 8. dub. 4. n. 78.* quæ facultatem dispensandi in sponsalibus concedit Episcopis, sed priorem, quam vocat valde probabilem, dicit in praxi esse tenendam, additque, non fore hanc dispensationem propriè, & strictè dictam, sed potius rescissionem aliquam contractus sponsa-

litij, qua facta à legitimo superiore, liberantur contrahentes à vinculo, & obligatione illius contractus, quando judicatur rationi consonum, ut talis obligatio non subsistat.

8. In voto castitatis, quod est impedimentum Matrimonij, nequit Episcopus dispensare, verum reservatur id summo Pontifici, sed solum tunc, quando est votum perpetuum, perfectum, & absolutum omnimodæ castitatis, quod comprehendit omnes actus, tam internos, quam externos, ad quos virtus castitatis extenditur; unde dispensare etiamnum potest Episcopus, quoties votum est temporale, v. g. ad annum, vel decennium, aliudve tempus limitatum, sicut & in voto certæ castitatis, veluti non committendi adulterium, non polluendi, non tangendi mulierem, non petendi debitum &c. quia hæc omnia non sunt vota omnimodæ castitatis, & totalia, sed partialia tantum, utpote quæ se non extendunt ad objectum adæquatum huius virtutis: ergo dispensari in ijs potest ab Episcopo, & Papæ non reservantur, quia, cum reservatio sit odiosa, & juri Episcoporum deroget, strictè interpretanda est, & intelligenda solum de continentia perpetua, & integra. Idem est de voto non contrahendi Matrimonium, quia neque istud simpliciter est votum castitatis, nec

nec enim violatur, si vovens cum aliqua fornicetur, nisi tamen, ut alibi diximus, per hoc planè intendit vovere perfectam, ac perpetuam continentiam. Ita quoad hæc omnia Moya in *Quaestionib. Select.* p. 1. tract. 2. disp. 1. q. 2. §. 1. Sanch L. 8. disp. 7. n. 6. & seqq. Sporer. *Theol. Mor.* tom. 1. tr. 3. c. 3. n. 70. Eman. Rodr q. p. 2. Summe c. 98. n. 2. Sayrus in *Clavi Regia* L. 6. c. 7. n. 8. &c.

Eandem dispensationem circa votum castitatis non integræ, ac perfectæ, sed non nubendi, non fornicandi, vel solum ad tempus, aliæque similia, quæ supra enumeravimus, & quæ idcirco reservata non sunt, impertiri etiam possunt Confessarii Ordinum Mendicantium, & qui cum ijs communicant in privilegijs, quibus hanc potestatem sui Superiores commiserint, ut fuse docent Ascanius Tamburinus tom. 2. de *Jure Abbatum* disp. 19. q. 8. n. 6. & seqq. Ant. à Spiritu Sancto in *Directorio Regularium* p. 1. tr. 2. disp. 3. Sect. 2. §. 2. n. 81. Bordonus *Variar. resolut.* p. 1. Resolut. 15. Sporer, & alij; estque hoc privilegium non viva voce oraculo datum, sed per Bullam, nam facultatem dispensandi in omnibus votis, exceptis quinque illis, quæ sibi ordinariè reservare solent Pontifices, inter quæ est votum simplex perpetuæ castitatis, concessit Eugenius IV. Monachis S. Justinæ Ordinis S. Benedicti in Constitutio-

ne *Etsi quolibet*, quæ Bulla videri potest apud Jo. Bapt. Confettium in *collect. privileg. Sacror. Ordinum*, & apud Eman. Rodriguez in *Bullario Regul.* estque undecima hujus Pontificis. Allegantur ab AA. aliæ quoque concessioncs, veluti Sixti IV. Innocentij VIII, Leonis X. qui in Constitutione *Pasteris æterni*. apud eundem Confettium id ipsum concessit Minimis, has tamen concessioncs adducere ego nolui, quia multis limitationibus satis arctatæ sunt, & ultima quidem universalis non est, verum restringitur ad certas festivitates, & numerum personarum, privilegium verò Societati JESU concessum à Paulo III. in Bulla *Cum inter cunctas*, quod Bordonus, & alij adducunt, non facit ad rem, quia in eo non conceditur facultas dispensandi, sed commutandi vota, quæ duo multum diversa sunt.

9. Potest Episcopus quandoque etiam dispensare in voto simplici castitatis integræ, ac proinde reservato Pontifici, in casu urgentis necessitatis, dum nempe adest impedimentum adeundi summum Pontificem ob paupertatem, vel aliam causam, & vera necessitas cogit maturare dispensationem, veluti quando adest magnum periculum salutis spiritualis, scilicet violationis voti ob incontinentiam, si dispensatio differatur; quando timetur scandalum, magna infamatio, aliudve grave damnum ex dilata dispensatione, ut si adstrictus

voto

voto castitatis violasset virginem, & ad reparationem honoris illius Matrimonium necessarium esset, simul verò metueretur, ne exponatur probro publico, aut Matrimonium impediatur à cognatis, si dispensatio Pontificia expectanda sit; ut morti proximus possit inire Matrimonium ad legitimandam prolem &c. in similibus casibus agit Episcopus non ex potestate ordinaria, sed tanquam delegatus Pontificis, de cuius mente rationabiliter præsumitur, nolle eum sibi vota reservare in talibus circumstantiis, sed potius contentum esse, ut urgente gravi necessitate cum impedimento ipsum adeundi, potestas dispensandi penes Episcopum sit. Ita Palao *disp. 2. de relax. voti pu. 12. n. 4.* Barbosa *l. c. n. 3.* Sanch. *n. 12.* cum alijs supra allegatis.

An verò in simili casu quoad votum castitatis perfectæ, ac perpetuæ, quando votens recursum habere nequit ad Pontificem ob paupertatem, vel distantiam, pariter dispensare possint Regulares virtute privilegij, quod habent, dispensandi in votis, in quibus possunt Episcopi, diversa tradunt DD. Affirmativam tenent Chassaing *De privilegijs Regularium tr. 5. c. 5. propos. 2.* & alij apud Moyam *l. c. §. 3 n. 17.* Verùm opinio contraria, utpote communissima, & probabilior, tenenda est, pro qua militat Sanch. *l. 4. in Decal. c. 43. n. 8.* Palao *l. c. n. 7.* Laym.

L. 4. tr. 4. c. 3. n. 17. ad finem. Lezana *tom. 4. quest. Regular. V. Votum. n. 21.* Basil. Pontius *l. 8. c. 10 n. 11.* Barbosa *Allegat. cit. n. 14.* Bordonus *l. c. n. 24.* Rodriq. *tom. 1. Quest. Regular. q. 63. art. 6.* Moya *l. c. §. 4.* Fagundez *l. 2. in Decal. c. 45. n. 15.* Diana *p. 6. tr. 6. resol. 50.* Sporer &c. quia, quòd Confessarij Regularium Mendicantium dispensare possint in votis, in quibus dispensare potest Episcopus, id est intelligendum de ijs votis, & casibus, qui jure ordinario Episcopo competunt, ideoque propriè Episcopales sunt, non item in ijs, qui per se Papales sunt, & tantum per accidens ob urgentem necessitatem, ac moralem impotentiam adeundi Papam, ex benigna interpretatione voluntatis Summi Pontificis, & quadam epichia ad Episcopum tanquam ad ordinarium post Papam pastorem devolvuntur.

10. Ad Episcopum quoque spectat, cum eo, qui post votum simplex castitatis contraxit Matrimonium, dispensare ad effectum, ut possit petere debitum; quamquam enim, attento jure, hæc dispensatio sit solius Pontificis, tamen, ut eam concedat Episcopus, consuetudine introductum est, quæ Jurisdictionem præbet. *c. Cum contingat. De Foro compet.* Et hujus dispensationis sanè justissima causa est periculum incontinentiæ, quod plerunque adest propter cohabitationem, quam non

non tenetur deferere. Nequeunt verò dispensare Episcopi, ut mortua comparte aliud Matrimonium, inear, qui hoc voto ligatus est. Præpos. q. 6. de Matr. dub. 18. n. 149. Sanch. L. 8. disp. 12. n. 4. Barbof. l. c. n. 9.

Sed hic iterum dubium est, an etiam Regulares virtute suorum privilegiorum dispensare possint ad petendum debitum cum ijs, qui ante contractum Matrimonium se voto castitatis perpetuæ obstrinxerunt? Posse hoc Confessarios Regulares approbatos juxta Concilij Tridentini normam, affirmant Palao l. c. n. 9. Sanch. L. 4. in Decal. c. 43. n. 9. Basil. Pontif. l. 8. c. 10. n. 12. Antonius à Spiritu Sancto in Director. Regular. tr. 2. disp. 1. Sect. 2. n. 110. & alij plures, quippe concessit hoc privilegium Pius V. vivæ vocis oraculo Franciscanis 26. Octob. 1569. ut videre est apud Emanuelem Rodriquez inter oracula hujus Pontificis n. 12. quia autem vivæ vocis oracula istis temporibus abrogata sunt, dicendum cum Bordonò Var. Resolut. p. 1. resol. 6. & Lezzana tom. 1. Quaest. Regular. c. 19. n. 26. & tom. 4. V. Votum. n. 25. non posse nunc Confessarios uti prædicta concessione, nisi ea etiam per Bullam ipsis collata sit.

Et verò bullatum esse hoc privilegium, docet Quintanaduennas singularium tr. 9. sing. 4. n. 6. idque, ait, sat manifestè constare ex Bulla authentica Eugenij IV. quæ inci-

pit: *Regularem vitam &c.* & concessa est Benedictionis de observantia S. Iustinae, & habetur in Bullario Eman. Rodriquez. Hoc ipsum etiam probatur ex Bulla ejusdem Eugenij supra citatâ n. 8. ubi iisdem Religiosis S. Iustinae eandem facultatem concedit, ut patet ex illius verbis: *liceat dictæ Congregationis Prælati, sive Monachis deputati à suis Superioribus ad audiendas huiusmodi personarum (scilicet recurrentium ad eos) confessiones accedere, illasque audire, & absolvere ab omnibus, & singulis peccatis, præterquam Sedi Apostolicæ duntaxat reservatis nec non à quibuscunque excommunicationum, suspensionum, & interdicti sententijs, alijsque Ecclesiasticis censuris, & pœnis; insuper & vota omnia permutare, ac in omnibus, & singulis casibus, etiam Ordinarijs, ac per Synodales, seu Provinciales constitutiones reservatis cum eis dispensare: possunt igitur Regulares vi huius Bullæ dispensare in omnibus casibus, in quibus id possunt Ordinarij modo superius explicato, quam assertionem etiam sequitur, & persuasissimam habet Sporer tom. 1. Theol. Mor. tr. 3. c. 3. n. 54.*

Neque dicas, obesse huic assertioni propositionem duodecimam ab Alexandro VII. prohibitam: *Mendicantes possunt absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obstantè ad id Episcoporum facultate*, nam respondeo, cum hæc prohibitio versetur in materia odiosa, in mitiorem partem explicanda est, & verba

verba illius strictè accipienda sunt, quia igitur solum loquitur de absolutione ab ijs peccatis, quæ Episcopo reservata sunt, hanc prohibitionem non oportet extendere ad dispensationes, nam dispensatio, & absolutio diversa sunt, & illa etiam extra confessionem fieri potest, ut docent Sanch. l. 4. in Decal. c. 43. n. 16. Bordonus l. c. n. 22. Gobat tr. 10. cas. 15. n. 604. Laym. l. 5. tract. 6. c. 10. n. 21. ubi ait: *Confessarii Mendicantium sine scrupulo possunt, ac solent dispensare in votis, petitione debiti &c.* Et Quistadueanas, qui *Singularium tr. 9. sing. 10. n. 3.* docet, dispensationes ad debitum petendum fieri posse, etiam si illas confessio nec præcedat, nec subsequatur. Hæc de voto castitatis, ad quod reduco etiam votum suscipiendi sacros Ordines, nam in hoc quoque dispensare possunt tum Episcopi, tum Regulares vi privilegiorum, namque hoc non est votum castitatis, si ritè attendatur, sed tantum est votum assumendi statum, in quo castitas observatur.

II. De voto Religionis eodem modo discurrendum est, ut de voto perpetuæ castitatis, videlicet illius dispensationem Papæ reservatam esse, posse tamen urgente necessitate concedi etiam ab Episcopo, etsi non ita frequenter, ut in voto simplici castitatis, quia plerunque non urget tanta necessitas, ut ei succurri nequeat, voti executionem differendo: Præterea quoties ex aliqua

circumstantia deficit ab integro, & perfecto voto, ex qua causa cessat illius reservatio, in eo dispensare potest non solum Episcopus, sed etiam Regulares, æquè, ac supra dictum est de voto Castitatis.

Hinc dispensare possunt Episcopi, & Regulares 1. in voto ingrediendi Religionem non approbatam, quia Religio non approbata non est vera Religio. 2. In voto paupertatis, aut obedientiæ in Saeculo, vel in Religione non approbata emissio, quia non sunt vota Religionis. 3. Possunt commutare votum strictioris Religionis in votum laxioris, nam hæc non dicitur propriè dispensatio in voto Religionis, quod reservatum est, sed in quadam eius circumstantia, nec tollitur hic simpliciter voti obligatio, quod tamen facit dispensatio, nam manet is etiamnum obligatus ad statum Religiosum, cum dispensatum cum ipso non sit in substantia voti Religionis, sed solum in circumstantia, et aliquo excessu rigoris in comparatione alterius Religionis, unde potius est commutatio, quàm dispensatio. 4. Pari modo dispensare possunt in differenda executione voti Religionis, quia neque hæc dispensatio est in substantia voti reservati, sed in aliqua eius qualitate, & circumstantia temporis, dum interim substantia obligationis illæsa manet. Ascan. Tambur. to. 2. De Iure Abbat. disp. 19. q. 8. n. 19. & Seqq. Sanch. l. 8. disp. 9. n. 13. Bordonus

sua

nus &c. 5. Denique dispensare potest Episcopus, & consequenter ob sua privilegia etiam Regulares, in voto conditionali sub conditione de futuro, qualia vota sunt: si sanitatem recepero, si naufragium evasero, Religionem, castitatem &c. voveo, hæc enim vota solum reservantur, quando perfecta sunt, ut autem talia sint, debet affectus in castitatem, Religionem &c. directè ferri, nec satis est, quod feratur in aliud, quod consequi optat; nam qui oppressus morbo, aut in alio periculo constitutus promittit Religionem, vel castitatem, inquit quasi contractum innominatum cum Deo, faciam, ut facias, id est, si hoc mihi concesseris, ingrediar Religionem, quod est votum conditionale, in quo voluntas non fertur directè in Religionem, sed in consecutionem incolumitatis, ad quam obtinendam votum emittitur: igitur licet in his conditionalibus votis, postquam impleta est conditio, obligatio sit absoluta, tamen ut discernatur, an reservatum sit ejusmodi votum, an verò ab Episcopo dispensabile, spectanda est non solum obligatio, quæ impletâ conditione ad-

est, sed attendendum quoque initium, & radix hujus obligationis, quæ sanè imperfecta est, videlicet imperfecta voluntas à futuro eventu dependens, & imperfectus consensus in rem, quam talis vovit; unde cum reservatio votorum odiosa sit, restringenda est ad ea tantum vota, quæ quoad obligationem, & illius radicem, fortiuntur perfectam voti castitatis, & Religionis naturam, atque ita ejusmodi vota conditionalia reservata non sunt, sed ab Episcopo, alijsque privilegiatis dispensabilia. Sanch. L. 8. De Matr. disp. 10. n. 5. & 13. & L. 4. in Decal. c. 40. n. 99. Moya p. 1. Select. quæst. tr. 2. disp. 1. q. 2. §. 1. n. 2. Diana p. 6. tr. 8. resol. 16. & alij ab his citati.

Ex istis modò sufficienter patet, à quonam in præsentè casu Auxentius dispensationem petere, & obtinere potuerit vel absolutè in suo voto, vel ad petendum debitum conjugale. Plura ad dispensationem istorum votorum pertinentia, qui volet, inveniet tum apud citatos, tum alios Authores, ubi ex instituto tractant materiam de votis.

Yy

Sectionis